

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри
доц. Вечірко О.Л.

«25» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 10 Світова література

(шифр і назва навчальної дисципліни)

(Перший) бакалаврський

Рівень вищої освіти: _____

В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Галузь знань: _____

(шифр, назва галузі)

В 11 Філологія

Спеціальність: _____

(шифр і назва спеціальності)

В 11.10 Прикладна лінгвістика

Спеціалізація: _____

Освітньо-професійна програма: “Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова)

і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))”

(назва)

денна

Форма навчання _____

(денна, заочна.)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова література» розроблена на основі освітньо-професійної програми Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно)) навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю В 11 Філологія. Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика

Розробники: *к.ф.н., доцент Вечірко О.Л.*

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри Германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання

Протокол від «25» серпня 2025 року № 1

В.о.завідувача кафедри

доц.Вечірко О.Л.

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова література» для студентів спеціальності В 11 Філологія. Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика за бакалаврським рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. 19 с.

© Вечірко О.Л., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Нормативна		
Загальна кількість годин – 75	Спеціальність: В 11 Філологія Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика	Рік підготовки		
		1-й		
		Семестр		
		2-й		
		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітня програма: Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))	10 год.		
		Практичні, семінарські		
		18 год.		
			Лабораторні	
			год.	
			Самостійна робота	
			47 год.	
			Вид контролю:	
		залік		
	Рівень вищої освіти: бакалаврський			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Світова література» (Античність – Просвітництво) ознайомити студентів із історичним розвитком світового літературного процесу, особливостями літературних епох, їх духовними і культурними цінностями від Античності до 18 століття, з'ясувати національні особливості літератури різних країн, зацікавити художнім твором як специфічним засобом пізнання світу й себе

в ньому; виробити вміння використовувати літературознавчий інструментарій під час аналізу тексту з позицій новітніх методик прочитання тексту; розвивати творче самостійне мислення, естетичний смак, зорієнтувати майбутніх лінгвістів на професійне застосування набутих знань, ознайомити із набутками української перекладацької школи.

Завдання курсу «Світова література» (Античність – Просвітництво): познайомити студентів з головними художніми напрямками світової літератури від античності до 18 століття, закономірностями літературного розвитку цього періоду, визначити місце доробку відомих письменників у контексті світового літературного процесу, окреслити шляхи аналізу програмових творів авторів; розкрити тематичну, жанрову та стильову багатогранність їх творів. Набуття навичок аналізу літературних текстів, формування гуманістичного світогляду та гуманітарної свідомості самостійної, творчої особистості; виховання поваги до національної культури та інших етнокультурних традицій формування вільної орієнтації в розмаїтті культурних явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні	фахові
<p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>	<p>ФК.5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>ФК.7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.</p> <p>ФК.10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладознавчий) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:

ПРН.2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН.8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН.13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН.15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- основні особливості історико-літературного процесу;
- основні літературні напрями і течії періоду;
- головні етапи життєвого і творчого шляху письменників;
- сюжет, особливості композиції, системи образів вивчених творів;
- жанрові особливості творів;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення художніх творів;
- характерні особливості індивідуального стилю письменників;
- основні положення вивчених критичних матеріалів;
- представників української школи художнього перекладу.

вміти:

- критично оцінювати прочитані твори;
- визначити основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, зображувальні засоби мови;
- аналізувати художні твори в єдності змісту і форми;
- виявляти авторську позицію;
- порівнювати різнонаціональні твори на тематичному, жанровому, стильовому рівнях.
- порівнювати художні переклади.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Література Античності і Середньовіччя

Тема 1. Художній переклад і його особливості.

Термін переклад та перекладач. Оригінал і переклад. Специфіка художнього перекладу, основні принципи. Види перекладів. Переклад і переспів. Українська перекладацька школа

Тема 2. Античність як особлива історико-літературна епоха. Антична міфологія

Поняття «античної літератури», періодизація та предмет вивчення античної літератури. Географічні, історичні та хронологічні межі античної літератури. Етапи розвитку давньогрецької літератури. Особливості античної літератури: міфологічна тематика, традиціоналізм розробки, поетична форма. Погляди науковців на міф та міфологію. Періоди розвитку античної міфології, їхня циклізація. Старше молодше покоління богів. Міфи і легенди про велетів та героїв. Із грецької міфології: «Міф про Прометея», міфи «Про подвиги Геракла».

Українська література у контексті світового літературного процесу: грецька та українська міфологія: компаративний аспект. (Із грецької міфології: «Міф про Прометея», міфи «Про подвиги Геракла». Легенда з українських Карпат, «Чугайстер». Праукраїнські міфи про створення світу: «Сокіл-Род», «Прадуб», Праукраїнські міфи про створення людини «Білобог і Чорнобог», «Дажбог і Жива»).

Образ Прометея в українській літературі (Т.Шевченко поема «Кавказ», Л.Українка поезії «Fiat pox!», «Сон», «Товарищі на спомин», «Завжди терновий вінець» П.Тичина поема «Прометей»).

Рецепція та інтерпретація античних сюжетів у творчості Лесі Українки, драматична сцена «Іфігенія в Тавриді».

Тема 3. Гомерівський епос

Гомерівське питання: “теорія малих пісень”, “теорія основного зерна”, “унітарна теорія”. Різновиди давньогрецького епосу. Гомерівський епос: історична, міфологічна основи. Художній світ гомерівських поем: «Іліада» і «Одіссея».

Українська література у контексті світового літературного процесу: образ Ахілла у гомерівському епосі. Ахілл і Україна.

Тема 4. Античний театр

Розвиток трагедії і театру. Історія давньогрецького театру: архаїчний, класичний періоди. Основні види античної драми. Джерела виникнення, структура і проблематика давньогрецької трагедії. Драматургія Есхіла «Прометей закутий», монументальність образу титана, причина конфлікту: непримиренність поглядів Зевса та Прометея, прийом трагічної іронії.

Тема 5. Римська література. Творчість Вергілія

Історично-культурне значення римської літератури. Специфічні особливості римської літератури і міфології, періодизація. Культура «доби Августа», діяльність гуртка Гая Цільнія Мецената. Життя і творчий шлях Вергілія. “Енеїда” як жанр державної епопеї. Політичне та літературне завдання “Енеїди”. Особливості композиції поеми.

Українська література у контексті світового літературного процесу: алюзії та пародіювання вергілієвської поеми в «Енеїді» Котляревського.

Тема 6. Розвиток ліричних жанрів у давньогрецькій та римській літературі Розвиток байки.

Причини виникнення поезії. Значення поняття «лірика». Жанрові різновиди давньогрецької лірики. Катулл і Сапфо та два напрямки в європейській інтимній ліриці. Тематична та жанрова своєрідність од Горація. Езоп – засновник жанру байки. Байка Езопа «Галка та голуби». Про самоповагу, гідність, вміння шанувати свій рід.

Українська література у контексті світового літературного процесу: антична та українська байка: Езоп «Галка та голуби», Григорій Сковорода. «Орел і Черепаха».

Тема 7. Література раннього Середньовіччя

Значення терміну «середні віки», проблеми періодизації, фактори, що сприяли розвитку середньовічної культури, світогляд та філософія доби. Особливості літературного розвитку: клерикальна література, архаїчний епос. Біблія як літературний феномен. Кельтський епос. Поняття про сагу та скелу, основні цикли саг. Аналіз саг: "Вигнання синів Уснеха", "Бій Кухуліна із Фердіадом". Англосаксонська поема "Беовульф". Казковий початок, історичні та географічні реалії у поемі. Поетизація військових подвигів.

Українська література у контексті світового літературного процесу: рецепція біблійних сюжетів і образів в українській літературі: Дж. Мільтон «Самсон-борець» – Леся Українка «Самсон», Дж. Г. Байрон «Каїн» – Іван Франко «Смерть Каїна».

Тема 8. Героїчний епос зрілого Середньовіччя

Проблема походження героїчного епосу. Історія і епос. Особливості розвитку епосу. Французький героїчний епос, «Пісня про Роланда», тематика і проблематика, художні

особливості. «Пісня про Сіда», художні особливості, концепція героїчного характеру в іспанському епосі.

Українська література у контексті світового літературного процесу: західноєвропейський героїчний епос і героїчний епос українського народу. Різновиди дум. Кобзарі та лірники – виконавці народних дум. Жанрова своєрідність, історична основа, героїчний зміст дум. Специфічність поетичної форми, ритму.

Тема 9. Куртуазна та латиномовна література середньовіччя

Значення терміну «куртуазія». Поняття етики і етикету. Формування особливого лицарського кодексу. Рух трубадурів. Концепція куртуазного кохання, культ Прекрасної Дами. Поняття секуляризації. Місце та причини народження куртуазної лірики, особливості поезики, жанрова диференціація лірики трубадурів, труверів і мінезінгерів. Лірика вагантів – особливе європейське коло латиномовної поезії XI-XII ст., основні жанрові форми: пародії на літургійні гімни, дидактичні, алегоричні, історичні пісні.

Українська література у контексті світового літературного процесу: лірика західноєвропейських вагантів та українських мандрівних дяків. Творчість мандрівних дяків в Україні: вірші-пародії, вірші-орації, вірші-трагедії, сатира.

Змістовий модуль 2. Література Відродження - Просвітництва

Тема 1. Відродження як історична і літературна епоха.

Епоха Відродження, значення термінів "Відродження". "Ренесанс", "Гуманізм". Соціально-економічні та політичні передумови західноєвропейського Відродження. Філософсько-естетичні засади доби. Особливості літературного розвитку.

Українська література у контексті світового літературного процесу: західноєвропейське Відродження і українська література: Станіслав Оріховський – український Демостен першої половини XVI ст.

Тема 2. Відродження у літературі в Італії. Творчість Данте Аліг'єрі, Фр.Петрарка

Данте Аліг'єрі. Біографія, політичні погляди, вигнання. «Нове життя», творча історія збірки, образ Беатріче. Досвід вченого-філософа (трактати «Монархія», «Про народне красномовство»). «Божественна комедія». Задум поеми, побудова пекла. Легенда про вигнання Люцифера. Середньовічні та ренесансні складові поеми. Історія назви твору. Алегоричний зміст поеми. Структура пекла.

Українська література у контексті світового літературного процесу: Данте й українська література (М.Стріха Данте й українська література: досвід рецепції на тлі «запізнілого націєтворення»)

Ф. Петрарка, біографія, політичні погляди, промови на Капітолії. Періодизація творчості. Наукова діяльність "Humanitas" за Петраркою. Літературна діяльність Петрарки. Реформи в поезії. Збірка «Канцон'єра», образ Лаури.

Українська література у контексті світового літературного процесу: мотиви петраркізму в українській любовній ліриці В. Сосюри, В. Симоненко, М. Вінграновського.

Тема 3. Відродження у літературі Франції. Творчість Фр.Війона та Фр.Рабле

Ф.Війон і його місце у французькій літературі XV ст., протиріччя його світогляду. Тема смерті і життя. Природа трагічного у ліриці Ф.Війона. "Малий заповіт" і "Великий заповіт".

Франсуа Рабле. Біографія письменника, енциклопедичний характер знань. Роман «Гаргантюа і Пантагрюель», творча історія роману, джерела роману. Педагогічні погляди, філософія Телемського абатства. Філософія пантагрюелізму.

Тема 4. Відродження у літературі Іспанії. Творчість М. де Сервантеса

Мігель де Сервантес Сааведра. Біографія. Роман «Дон Кіхот», особливості композиції, роман як пародія на лицарський роман, автобіографізм твору, вставні новели роману. «Мудре безумство» Дон Кіхота, його промови.

Українська література у контексті світового літературного процесу: актуалізація образу Дон Кіхота в українській літературі (Ольжич О. поезія «Дон Кіхот», Багрянний І. «Людина

біжить над прірвою», Є.Плужник збірка «Рівновага» поезія «Гладкого Панчо (прошу вас, не Панча.)»).

Тема 5. Відродження літератури Англії. Творчість Т. Мора, В. Шекспіра

Томас Мор. Біографія. Збірка «Утопія», етимологія назви, особливості композиції, проблематика.

Біографія Шекспіра та «шекспірівське питання». Періодизація творчості. Сонетарій Шекспіра. «Гамлет». Джерела сюжету трагедії. Погляди критиків на образ Гамлета, проблема вибору. Основна проблематика трагедії «Ромео і Джульєтта».

Українська література у контексті світового літературного процесу: український шекспірівський дискурс.

Проблема вибору у трагедії Шекспіра Гамлет та новелі М.Хвильового «Я(романтика)»

Тема 6. Історико-літературний процес 17-18 століть

Особливості історичного і літературного розвитку країн Західної Європи у 17-18 столітті. Філософсько-естетичні засади доби. Загальна характеристика західноєвропейської літератури XVII ст., провідні напрями: класицизм і бароко. Концепція світу та людини у літературі. Особливості розвитку літературного процесу 18 ст. епохи Просвітництва. Термін «Просвітництво». Сутність просвітницької ідеології. Погляди на людину. Художні напрями епохи Просвітництва: класицизм, сентименталізм, рококо. Жанрова система літератури XVIII ст

Тема 7. Іспанська література 17 століття. Творчість Педро Кальдерона.

Іспанське бароко. Життя та творчість Педро Кальдерона. Релігійно-філософські уявлення митця. Періодизація творчості, циклізація п'єс. Філософська драма «Життя - це сон», історія написання, проблематика, багатозначність образів.

Українська література у контексті світового літературного процесу: бароко у західноєвропейській та українській літературах: Педро Кальдерон «Життя - це сон» та Г. Сковорода діалог «Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті», його жанрова своєрідність.

Тема 8. Французька література 17 століття. Творчість Мольєра.

Соціально-політичний контекст доби. Загальна характеристика французької літератури: Корнель, Расін. Основні положення трактату Буало «Поетичного мистецтва». Життєвий і творчий шлях Мольєра, творця жанру „високої комедії”. «Міщанин-шляхтич»: історія створення комедії, особливості жанру, тематика та проблематика комедії, образна система.

Українська література у контексті світового літературного процесу: західноєвропейська та українська драматургія 17-18 століття: Мольєр «Міщанин-шляхтич», Старицький М. «За двома зайцями».

Тема 9. Англійська література епохи Просвітництва. Творчість Дж.Свіфта та Д.Дефо.

Особливості розвитку Просвітництва в Англії, періодизація. Даніель Дефо. Характеристика життєвого і творчого шляху. Памфлети. «Пригоди Робінзона Крузо»: творча історія роману, жанр, образна система твору.

Дж.Свіфт. Характеристика життєвого і творчого шляху. Памфлетна діяльність. Роман «Мандрі Гуллівера»: жанр, композиція та проблематика твору.

Українська література у контексті світового літературного процесу: жанр «робінзонади» в українській і світовій літературі: В.Златополець, І.Федів «Син України».

Тема 10. Французька література епохи Просвітництва. Творчість Вольтєра.

Особливості літератури Просвітництва у Франції. Вольтєр «Простак». Ідейний зміст і художня структура повісті, сенс її назви. Конфлікт “природної людини” Гурона і французького суспільства як центральний у творі.

Тема 11. Німецька література епохи Просвітництва. Творчість Й.В.Гете

Соціально-політичний контекст доби. Літературна ситуація: штюрмерський рух, «веймарський класицизм».

Життєвий і творчий шлях Ф. Шиллера. Внесок письменника у розвиток жанру балади. «Рукавичка», утвердження самоцінності людського життя в баладі.

Гете, життєвий і творчий шлях. Трагедія «Фауст», концепція людини у трагедії, джерела твору, історія створення, жанр. Своєрідність трактування образу Фауста у Гете.

Українська література у контексті світового літературного процесу: фаустівські мотиви в українській літературі.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Література Античності і Середньовіччя												
Художній переклад і його особливості.						1						
Античність як особлива історико-літературна епоха. Давньогрецька міфологія. Міф як світоглядно-естетичний феномен.		1	2			2						
Гомерівський епос		1	2			2						
Античний театр			2			2						
Римська література. Література доби Августа. Вергілій «Енеїда»						2						
Розвиток ліричних жанрів у давньогрецькій і римській літературі. Розвиток байки: Езоп						2						
Середньовіччя як історична і літературна епоха. Література раннього середньовіччя		1				4						
Героїчний епос зрілого середньовіччя		1	2			2						
Рицарська література						2						
Латиномовна та міська література						2						

Разом за 1 модуль		4	8		21						
Модуль 2. Література Відродження - Просвітництва											
Відродження як історична і літературна епоха.		1			2						
Відродження у літературі Італії		1	2		2						
Відродження у літературі Франції					2						
Відродження у літературі Іспанії			2		2						
Відродження у літературі Англії			2		4						
Історико-літературний процес 17 століття		1			2						
Іспанська література 17 століття. Творчість Педро Кальдерона.		1			2						
Французька література 17 століття. Творчість Мольєра.					2						
Просвітництво як культурна і літературна епоха		1									
Просвітництво у літературі Англії		0,5	2		3						
Просвітництво у літературі Франції					2						
Просвітництво у літературі Німеччині		0,5	2		3						
Разом за модулем 2		6	10		26						
Усього годин	75	10	18		47						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Античність як особлива історико-літературна епоха. Антична міфологія. Гомерівський епос	2
2	Середньовіччя як історична і літературна епоха. Героїчний епос зрілого середньовіччя	2
3	Відродження як історична і літературна епоха. Відродження у літературі Італії.	2

4	Історико-літературний процес 17 століття. Бароко в Іспанії	2
5	Просвітництво як культурна і літературна епоха. Література Просвітництва в Англії та Німеччині	2
	Разом	10

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Антична міфологія	2
2	Поеми Гомера «Іліада» та «Одіссея»	2
3	Трагедія Есхіла «Прометей прикутий»	2
4	Французький та іспанський героїчний епос зрілого середньовіччя: «Пісня про Роланда», «Пісня про Сіда»	2
5	Данте Аліг'єрі Божественна комедія	2
6	Роман Сервантеса «Дон Кіхот»	2
7	Трагедія Шекспіра «Гамлет»	2
8	Роман Дж.Свіфта «Мандри Гуллівера»	2
9	Трагедія Й.-В. Гете «Фауст»	2
	Разом	18

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Художній переклад і його особливості.	1
2	Антична література: тестова робота: «Античність як історична та літературна епоха», тестова роб. або співбесіда за худ.текстами, есе	10
3	Література Середньовіччя: тестова робота: «Середньовіччя як історична та літературна епоха», тестова роб. або співбесіда за худ.текстами, есе	10
4	Література Відродження: тестова робота «Відродження як нова історична та культурна епоха»; тестова роб. або співбесіда за худ.текстами, есе	12
5	Історико-літературний процес 17 століття, тестова роб. або співбесіда за худ.текстами, есе	6
6	Література Просвітництва: тестова робота «Просвітництво як історична та літературна епоха» тестова роб. або співбесіда за худ.текстами, есе	8
	Разом	47

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Світова література» (Античність – Просвітництво) передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод).

Літературознавчі методи: історико-біографічний, соціально-критичний, психоаналітичний, компаративний.

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи. зокрема, аналіз художнього твору (проблемно-тематичний, пообразний, композиційний, компаративний й ін.).

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

– словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);

– наочні (презентація);

– практичні методи (практичні завдання, зокрема, аналіз художнього твору (проблемно-тематичний, пообразний, композиційний, компаративний й ін.)).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– метод проблемного викладу матеріалу;

– моделювання життєвих ситуацій;

– метод опори на життєвий досвід;

– навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– усного контролю;

– письмового контролю.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тести;

- есе;

- індивідуальні співбесіди.

Написання есе. Твори української літератури розглянуто у контексті світового літературного процесу. Студентам пропонується написати *есе-дослідження* (у компаративному аспекті, порівнюючи твори української та зарубіжної літератури) із запропонованої теми. **Есе** – самостійна творча письмова робота, ознакою якої є особистісний характер сприймання проблеми та її осмислення, невеликий обсяг, вільна композиція, невимушеність та емоційність викладу. Есе у рамках літературної компаративістики покликано сформувати у студентів розуміння міжлітературних зв'язків, виробити критичне мислення та сприяти розумінню історико-літературних відповідностей, що значно розширює уявлення студентів про загальні тенденції розвитку світової літератури й української зокрема.

ТЕМИ ЕСЕ

1. Міф - світоглядна основа буття людини. Образ Прометея в українській літературі (Т.Шевченко поема «Кавказ», Л.Українка поезії «Fiat pox!», «Сон», «Товаришці на спомин», «Завжди терновий вінець» П.Тичина поема «Прометей»)

2. Грецька та українська міфологія (Із грецької міфології: «Міф про Прометея», міфи «Про подвиги Геракла». Легенда з українських Карпат, «Чугайстер». Праукраїнські міфи про

створення світу: «Сокіл-Род», «Прадуб», Праукраїнські міфи про створення людини «Білобог і Чорнобог», «Дажбог і Жива»).

3. Рецепція та інтерпретація античних сюжетів у творчості Лесі Українки, драматична сцена «Іфігенія в Тавриді».

4. Значення поем Гомера для світової культури. Образ Ахілла у гомерівському епосі: Ахілл і Україна.

5. Алюзії та пародіювання вергілієвської поеми в «Енеїді» Котляревського.

6. Байка – джерело мудрості. Антична та українська байка: Езоп «Галка та голуби», Григорій Сковорода. «Орел і Черепашка».

7. Роль національного героїчного епосу у суспільстві: західноєвропейський героїчний епос середньовіччя і українські думи.

8. Лірика західноєвропейських вагантів та українських мандрівних дяків: спільне відмінне

9. Рецепція біблійних сюжетів і образів в українській літературі: Дж. Мільтон «Самсон-борець» – Леся Українка «Самсон», Дж. Г. Байрон «Каїн» – Іван Франко «Смерть Каїна»

10. Західноєвропейське Відродження і українська література: Станіслав Оріховський – український Демостен першої половини XVI ст.

11. Данте й українська література (М.Стріха Данте й українська література: досвід рецепції на тлі «запізнілого націєтворення»)

12. Мотиви петраркізму в українській любовній ліриці В. Сосюри, В. Симоненко, М. Вінграновського.

13. Актуалізація образу Дон Кіхота в українській літературі (Ольжич О. поезія «Дон Кіхот», Багряний І. «Людина біжить над прірвою», Є.Плужник збірка «Рівновага» поезія «Гладкого Панчо (прошу вас, не Панча.)»).

14. Український шекспірівський дискурс

15. Проблема вибору у трагедії Шекспіра Гамлет та новелі М.Хвильового «Я(романтика)»

16. Бароко у західноєвропейській та українській літературах: Педро Кальдерон «Життя - це сон» та Г. Сковорода діалог «Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті»

17. Західноєвропейська та українська драматургія 17-18 століття: Мольєр «Міщанин-шляхтич», Старицький М. «За двома зайцями».

18. Проблема морального удосконалення людини (за поемою Данте «Божественна комедія»). Данте в українських перекладах.

19. Жанр «робінзонади» в українській і зарубіжній літературі: В.Златополець, І.Федів «Син України».

20. Фаустівські мотиви в українській літературі.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Критерії оцінювання відповідей студентів на практичному занятті

Відповіді на заняттях оцінюються за 5-ти бальною шкалою. При оцінюванні навчальних досягнень студента на практичних заняттях враховується:

- 1) повнота і правильність відповіді;
- 2) ступінь усвідомленості, розуміння аналізованого твору;
- 3) логіка викладу, мовленнєве оформлення відповіді;
- 4) використання додаткової літератури при підготовці до заняття;
- 5) самостійність висновків, висловлення власних думок, їхня аргументація.

5 балів

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, розуміє ідейне багатство світової літератури; логічно і послідовно викладає матеріал, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить зв'язки, наводить і коментує їх, мотивує оцінку прочитаних творів, аналізує твори у єдності форми та змісту, розуміє їх ідейно-тематичне спрямування, а також особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю.

4 бали

Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, логічно структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу та недостатньо аргументованою є доказова база. Студент засвоїв матеріал, вільно викладає його, але в нього є незначні проблеми з розумінням суспільного, історичного й естетичного значення літературного твору у зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи. Студент характеризує основні елементи змісту і форми, розуміє особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю, але не завжди поглиблюється в їх взаємозв'язок, окремі висновки потребують більшої доказовості та деталізації.

3 бали

Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Студент відтворює засвоєний матеріал не завжди логічно і послідовно, губиться при необхідності критичного аналізу творів, в **аналізі художнього тексту** може визначити тему, ідею, значення окремих образів, але аналіз не є цілісним, бракує глибини, аргументації та зв'язку між змістом і формою. Інтерпретація здебільшого описова, без належного узагальнення.

2 бали

Студент робить окремі доповнення до відповідей інших, однак у дискусії не активний. Оперує загальними фразами, відтворює лише окремі факти або фрагменти матеріалу, демонструє поверхове розуміння теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота включає:

- тестовий контроль за рівнем знань про основні літературні напрями та ключові періоди світового літературного процесу;
- тестовий контроль за прочитаними художніми текстами;
- написання есе.

Критерії оцінювання есе

15-13 балів

Позиція автора щодо теми есе чітка та послідовна. У тезі названа тема есе та викладено основні моменти для обговорення. Думка автора не співпадає (повністю чи частково) із загальноприйнятою суспільною чи тією, що представлена у навчальних підручниках. Цікаві,

нешаблонні аргументи на підтвердження тези есе. Усі докази та приклади є конкретними та доречними, які пояснюють, як кожен з доказів підтверджує позицію автора. У порівняльних студіях аналіз подається з цитуваннями художніх текстів, що досліджуються, на підтвердження своїх думок, використовуються наукові спостереження дослідників-літературознавців з відповідними посиланнями. Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням". Висновок вагомий і залишає читачеві тверде розуміння позиції автора. Автор влучно використовує арсенал художніх засобів, роблячи текст більш виразним, барвистим і художнім, і як наслідок цікавим і привабливим для читача. Для виконання завдання враховується дотримання дедлайну.

12-10 балів

Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми. У тезі зазначена тема есе. Більшість доказів і прикладів є конкретними і доречними, пояснюють як кожен з доказів підтверджує позицію автора. Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок. Автор пропонує цікаві аргументи на підтвердження власної думки. Висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Є окремі граматичні помилки, бракує стильової єдності. Для виконання завдання враховується дотримання дедлайну.

9-7 балів

Аргументи автора зрозумілі, але не нові, не у повній мірі розкривають порушену проблему. Теза частково відповідає запропонованій темі, не наведено жодного аргументу, відсутня самостійність суджень, автор не добирає переконливих доказів для обґрунтування теми. Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами

5-3 бали

Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора. У тезі викладено основні або деякі моменти для обговорення. Деякі деталі та аргументи подано нелогічно, що робить есе трохи заплутаним, відсутня самостійність суджень. Автор вживає у творі зовсім мало художніх засобів та конструкцій, тому есе виявляється дещо складним для сприйняття.

Критерії оцінювання тестових робіт

Завдання для виконання тестових робіт розміщено на платформі MOODLE. Контроль знань здобувачів освіти здійснюється засобами платформи MOODLE. Оцінювання результатів тестування проводиться автоматично.

Повторне складання підсумкового контролю здійснюється відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ імені Володимира Винниченка. У випадку отримання 35-59 балів (FX за шкалою ЄКТС), 1-34 (F) за результатами семестрового контролю здобувач має обов'язково ліквідувати академзаборгованість. Перше перескладання здійснюється викладачу за розкладом перескладань, друге – перед екзаменаційною комісією у складі трьох осіб у терміни, визначені графіком освітнього процесу.

Зміст та структура контрольних заходів у межах перескладання відповідають формам підсумкового контролю, визначеним у робочій програмі. У разі необхідності підвищення сумарного балу поточного контролю для позитивної атестації (зокрема для дисциплін із формою контролю «залік»), здобувач має право перескласти або виконати завдання за тими змістовими модулями (темами) поточного контролю чи самостійної роботи, за якими зафіксовано незадовільний результат.

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти

Результати навчання, отримані здобувачами вищої освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством та регламентовано ПОРЯДКОМ визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотраїнському державному

університеті імені Володимира Винниченка, затвердженого вченою радою університету (протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.). (<https://surl.lubnd>).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Загальна характеристика античної літератури, періодизація
2. Поняття про міф і міфологію. Причини виникнення міфів та їх різновидів.
3. Гомерівське питання
4. Героїчний епос Гомера, час та місце створення гомерівських поем, роль міфології як основного джерела сюжетів.
5. Поема «Іліада» Гомера – «енциклопедія життя Еллади». Коментарі пісні «Щит Ахілла»
6. Гомер «Одіссея», проблематика, художні особливості: міфологічні, пригодницькі елементи. Образ Одіссея. Уславлення людського розуму, винахідливості і допитливості.
7. Есхіл – «батько трагедії», внесок поета у розвиток театрального жанру. Трагедія «Прометей закутий»: сюжет, історична основа жанру, характери, особливості стилю.
8. Поема Вергілія «Енеїда»: історичні передумови створення поеми, художні особливості поеми. Гомерівські алюзії у поемі.
9. Публій Овідій Назон. Основні періоди творчості. «Метаморфози» як художнє осмислення історичної реальності.
10. Лірика античності, причини виникнення поезії. Катулл і Сапфо та два напрямки в європейській інтимній ліриці.
11. Тематична та жанрова своєрідність од Горация Тема безсмертя поета в творах. «Ода до Мельпомени».
12. Езоп і розвиток жанру байки, дидактизм та класична мудрість його байок.
13. Загальна характеристика літератури середньовіччя, періодизація (особливості її зародження і розвитку, її художній метод).
15. Характеристика літератури раннього середньовіччя. Клерикальна література: Біблія як літературний феномен. Творчість Аврелія Августина.
16. Проблема походження героїчного епосу. Поняття архаїчного і класичного епосу. Особливості розвитку героїчного епосу періоду зрілого середньовіччя.
17. Поема про Беовульфа як зразок архаїчного англосаксонського героїчного епосу
18. Народна література розквіту феодалізму. Французький героїчний епос («Пісня про Роланда»): проблематика, образ Роланда
19. Іспанський героїчний епос («Пісня про Сіда»): проблематика, образ Сіда
20. Синтез народної поезії і латинської вченості у ліриці вагантів.
21. Рицарська поезія літератури розквіту феодалізму. Головні жанрові форми та їх представники (трубадури, трувери, мінезингери).
22. Загальна характеристика літератури епохи Відродження.
23. Філософські основи Відродження. Гуманізм як передовий світогляд епохи Відродження, естетика доби.
24. Життя Данте, два періоди його творчості: «флорентійський» I «роки вигнання». «Божественна комедія» Данте як підсумок розвитку ідейно-політичної і художньої думки поета (композиція, проблематика). Аналіз ч. «Пекло»
25. Періодизація творчості Фр.Петрарки. Жанрова різноманітність його літературної спадщини «Лист до нащадків», «Про зневагу до світу», «Промова на Капітолій».
26. Аналіз поетичної збірки Фр.Петрарки «Канцоньєра».
27. Композиційний аналіз збірки Дж.Боккаччо «Декамерон». Перша рама: характеристика образу автора у романі "Декамерон" Дж.Боккаччо. Характеристика II рами збірки

28. «Енциклопедичний» характер знань людини і письменника - Франсуа Рабле. Творча історія роману «Гаргантюа і Пантагрюель», особливості комічного у Рабле. Педагогічні погляди Ф.Рабле. Гуманістичні погляди Ф.Рабле. Філософія Телемського абатства
29. Життя і творчий шлях Сервантеса. Автобіографізм роману «Дон Кіхот». «Мудрість і безумство» Дон Кіхота. Аналіз промов.
30. Жанр Утопії в англійській літературі Відродження
31. Біографія Шекспіра і «шекспірівське питання».
32. Циклізація та проблематика шекспірівських сонетів
33. Історія створення, сюжет та проблематика трагедії «Гамлет». Гамлет - вічний образ світової літератури, його думки і вчинки.
34. Проблематика та своєрідність трагічного конфлікту у трагедії Шекспіра «Ромео і Джульєтта».
35. Криза гуманізму й культури відродження наприкінці 16 — поч. 17 ст. Соціально-економічні та політичні передумови західноєвропейської літератури 17 століття. Нова концепція світу і людини в філософських теоріях XVII століття. Періодизація літератури 17 ст., літературні напрямки і стилі: бароко, класицизм, просвітницький реалізм.
36. Просвітництво як ідейно-політичний, економічний та культурний рух 18 ст. Філософські системи Просвітництва. Особливості літературного процесу 18 ст.: просвітницький класицизм, просвітницький реалізм, сентименталізм, рококо
37. Періодизація творчості Кальдерона, релігійно-філософські погляди, естетичні принципи письменника. Драма «Життя – це сон»: філософська концепція та проблематика драми, еволюція образу Сехісмундо.
38. Життєвий і творчий шлях Мольєра. Філософські і естетичні погляди Мольєра. Ідейно-художній аналіз комедії «Міщанин-шляхтич».
39. Особливості літератури Просвітництва у Франції. Вольтер «Простак». Ідейний зміст і художня структура повісті, сенс її назви. Конфлікт “природної людини” Гурона і французького суспільства як центральний у творі.
40. Особливості літератури Просвітництва в Англії. Життєвий і творчий шлях Д.Дефо, Памфлетна діяльність Д.Дефо: «Досвід про проекти», «Короткий шлях розправи з дисидентами», «Гімн ганебному стовпу».
41. Програмний твір просвітницького реалізму в Англії роман Д.Дефо «Пригоди Робінзона Крузо». Поняття «робінзонади». Проблематика твору, її зв'язок з просвітницькими поглядами автора.
42. Життєвий та творчий шлях Дж.Свіфта. Просвітницька програма Дж.Свіфта (памфлет «Битва книг»).
43. Роман Дж.Свіфта «Мандри Гуллівера»: жанрова природа твору; образ Гуллівера; сатиричний образ Англії у різних вимірах.
44. Життєвий і творчий шлях Ф. Шиллера. Внесок письменника у розвиток жанру балади. «Рукавичка», утвердження самоцінності людського життя в баладі.
45. Життєвий і творчий шлях Й.- В. Гете. Ідейно-художній аналіз трагедії «Фауст».

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Форма контролю залік

Відповідь на практичному занятті 2*5=10 б.

Тестова робота Античність-Середньовіччя як історико-літературна епоха 1-5 б.

Модульна контрольна робота 1-10 б.

Електронне тестування 1-10 б.

Разом за 1 модуль 35 б.

Модуль 2

Відповідь на практичному занятті 3*5=15 б.

Тестова робота Відродження-Просвітництво як історико-літературна епоха 1-5 б.

Модульна контрольна робота 1-15 б.

Електронне тестування 1-15 б.

Есе 1-15 б.

Разом за 2 модуль 65 б.

Всього балів за поточну семестрову роботу – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Хрестоматії

1. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія / Упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk704516.pdf>
2. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: Хрестоматія / Укладач В. Маслюк. Львів: Світ, 2000. 328 с. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Masliuk_Vitalii/Davnia_rymska_poeziia_v_ukrainskykh_perekladakh_i_perespivakh_Khrestomatiia/

Підручники

1. Гальчук О. Антична література: Навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. К.: Вид-во Київського славістичного університету, 2008. 210 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5959/1/O_Halchuk_NP_2008_GI.pdf
2. Данильчук О. М. Історія зарубіжної літератури. Антична література : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2021. 152 с. Режим доступу: <https://nuos.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Danylchuk-2.pdf>
3. Ковбасенко Ю. Антична література. Навчальний посібник. К., 2012. 248с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5849/1/Y_Kovbasenko_AL_21_GI.pdf
4. Пашенко В. І., Пашенко Н. І. Антична література: Підручник. К.: Либідь, 2001. 718 с. Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/413985.pdf
5. Козлік І. Зарубіжна література європейської Античності та Середньовіччя (Лекційні матеріали) : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kozlyk_Ihor/Zarubizhna_literatura_ievropeiskoi_Antychnosti_ta_Sere_dnovichchia_Lektsiini_materialy.pdf
6. Давиденко Г.Й. Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та доби Відродження. К., 2007. https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_serednikh_vikiv_ta_doby_Vidrodzhennia/

7. Література західноєвропейського середньовіччя /під. ред. Висоцької Н.О.: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів з курсу “Історія зарубіжної літератури”. Вінниця, Нова книга, 2005. 464 с. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Vysotska_Nataliia/Literatura_zakhidnoevropeiskoho_serednovichchia/
8. Ковбасенко Ю. Література Середньовіччя. Посібник для вчителів і студентів. К.,2014. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6053/1/Y_Kovbasenko_LS_21_GI-Serednyovicca.pdf
9. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та доби Відродження. Львів, 1993. <https://www.academia.edu/7418320/>
10. Козлик І.В. Світова література доби середньовіччя та епохи Відродження. Навч. Посібник. Івано-Франківськ, 2011. 344 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Svitova_literatura_doby_Serednovichchia_ta_epokhy_Vidrodzhennia_Kartyna_svitu_Estetyka_Poetyka/
11. Тарасова Н. І. Методичні рекомендації до вивчення історії зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження : навч.-метод. посіб. [для студентів факультету філології та журналістики]
12. Полтава : Сімон, 2020. 278 с. Режим доступу: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
13. Давиденко Г.Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури 17-18 ст. К., 2007. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhVII-XVIII_stolittia/
14. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8361/1/Bitkivska_Dynnychenko_IZL_2010_GI.pdf
15. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51759/1/%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%AF%20%D0%97%D0%90%D0%A0%D0%A3%D0%91%D0%86%D0%96%D0%9D%D0%9E%D0%87%20%D0%9B%D0%86%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%90%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%98%20%D0%BD.%20%D0%BF..pdf>
16. Шалагінов В. Зарубіжна література від античності до 19 століття К., 2004. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/5c24ec31-4799-446b-973f-edefaf03d3b01>
17. Яременко Н. В., Коломієць Н. Є. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с. Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/4518>
18. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література епохи Просвітництва : навч. посіб. Київ: *PBB* УАВЗЛ, 2016. 160 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16371/1/Y_Kovbasenko_ZL_Prosvit_Posibnik_2016-2.pdf
19. Данильчук О. М. Історія зарубіжної літератури XVII-XIX ст. : навчальний посібник. Київ : НУК, 2020. 140 с. Режим доступу: <https://nuos.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Danylchuk.pdf>
20. Бежан О.А. Західноєвропейська література ХУ11-ХУ111 століття. Методичний посібник. Одеса, 2023. 115 с. Режим доступу: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/035_filologiya_phd/bezhan_oa_posibnyk_17-18_st.pdf
21. Українське перекладознавство ХХ сторіччя : бібліографія / ЛНУ імені Івана Франка, НТШ ; склав Т. Шмігер ; [автори передм. : Р. Зорівчак, Т. Шмігер ; наук. ред. Р. Зорівчак]. Львів, 2013. 626 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shmiher_Taras/Ukrainske_perekladознаvstvo_KhKh_storichchia_bibliohrafiia.pdf?PHPSESSID=mc9mbrb7ku9bf7ddqo0fkqi065

5.2. Навчально-методичне забезпечення

1. Вечірко О. Л. Світова література (Античність – Просвітництво) : Навчально-методичний посібник. Кропивницький, 2025. 85 с. URL <https://dspace.cusu.edu.ua/items/21fee864-7d64-45b4-b8a2-c2bcd153313e>

5.3. Інформаційні ресурси

- 1.Сторінка дисципліни «Світова література» (Античність – Просвітництво) на сайті ЦДУ на платформі Moodle. Режим доступу: <https://moodle.cusu.edu.ua/course/view.php?id=2977>
- 2.Електронна бібліотека Чтиво <https://chtyvo.org.ua/>
- 3.UkrLib: українська бібліотека в Інтернеті <http://ukrlib.com.ua>
- 4.Читомо <https://chytomo.com/>
- 5.ЛітАкцент <https://litakcent.online/>
- 6.UABooks <https://uabooks.net/>
- 7.e-bookua <https://e-bookua.org.ua/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент і викладач повинні уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Забороняються плагіат та списування при виконанні письмових завдань практичних занять, при написанні контрольної роботи. Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід. Обов'язковим є прочитання художніх текстів, які виносяться на обговорення. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються у формі колоквиуму. Викладач гарантує доступність зустрічей як у межах університету, так і можливість заочної комунікації та консультування (телефон, вайбер, електронна пошта). Для завдань враховується дотримання дедлайну.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний

університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра Германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

доц.Вечірко О.Л.

«25» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 10 Світова література

(шифр і назва навчальної дисципліни)

(Перший) бакалаврський

Рівень вищої освіти: _____

В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Галузь знань: _____

(шифр, назва галузі)

В 11 Філологія

Спеціальність: _____

(шифр і назва спеціальності)

В 11.10 Прикладна лінгвістика

Спеціалізація: _____

Освітньо-професійна програма: “Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова)

і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))”

(назва)

денна

Форма навчання _____

(денна, заочна.)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова література» розроблена на основі освітньо-професійної програми Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно)) навчального плану

підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю В 11
Філологія. Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика

Розробники: *к.ф.н., доцент Вечірко О.Л.*

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
Германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання

Протокол від «25» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри

доц.Вечірко О.Л.

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова література» для студентів
спеціальності В 11 Філологія. Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика за
бакалаврським рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. 18 с.

© Вечірко О.Л., 2025 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Нормативна	
Загальна кількість годин – 75	Спеціальність: В 11 Філологія Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика	Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітня програма: Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))	3-й	
		Лекції	
		10 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		47 год.	год.
		Вид контролю:	
Екзамен			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Світова література» (19-20 століття) ознайомити студентів із історичним розвитком світового літературного процесу, особливостями літературних епох, їх духовними і культурними цінностями 19-20 століття, з'ясувати національні особливості літератури різних країн, зацікавити художнім твором як специфічним засобом пізнання світу й себе в ньому; виробити вміння використовувати літературознавчий інструментарій під час аналізу тексту з позицій новітніх методик прочитання тексту; розвивати творче самостійне мислення, естетичний смак, зорієнтувати майбутніх лінгвістів на професійне

застосування набутих знань, ознайомити із набутками української перекладацької школи.

Завдання курсу «Світова література» (19-20 століття): познайомити студентів з головними художніми напрямками світової літератури 19-20 століття, закономірностями літературного розвитку цього періоду, визначити місце доробку відомих письменників у контексті світового літературного процесу, окреслити шляхи аналізу програмових творів авторів; розкрити тематичну, жанрову та стильову багатогранність їх творів. Набуття навичок аналізу літературних текстів, формування гуманістичного світогляду та гуманітарної свідомості самостійної, творчої особистості; виховання поваги до національної культури та інших етнокультурних традицій, формування вільної орієнтації в розмаїтті культурних явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні	фахові
<p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>	<p>ФК.5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>ФК.7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.</p> <p>ФК.10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладознавчий) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>

3.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН.2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН.8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН.13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН.15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні особливості історико-літературного процесу;
- основні літературні напрями і течії періоду;
- головні етапи життєвого і творчого шляху письменників;
- сюжет, особливості композиції, системи образів вивчених творів;
- жанрові особливості творів;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення художніх творів;
- характерні особливості індивідуального стилю письменників;
- основні положення вивчених критичних матеріалів;
- представників української школи художнього перекладу.

вміти:

- критично оцінювати прочитані твори;
- визначити основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, зображувальні засоби мови;
- аналізувати художні твори в єдності змісту і форми;
- виявляти авторську позицію;
- порівнювати різнонаціональні твори на тематичному, жанровому, стильовому рівнях.
- порівнювати художні переклади.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Література країн Європи та Америки 19 століття

Тема 1. Романтизм як літературний напрямок. Романтизм у літературі Німеччині і Франції.

Проблема періодизації літературного процесу 19 століття. Причини появи романтизму. Термін романтизм, значення і історія терміну. Визначення романтизму. Філософські засади романтизму. Естетична платформа романтиків. Особливості поетики романтичних творів. Особливості розвитку німецької романтичної літератури. Особливості художнього світу Гофмана: принцип романтичного двосвіття; філістери і ентузіасти. «Малюк Цахес», жанр, проблематика, особливості сюжету, принцип романтичного двосвіття.

Особливості розвитку французької романтичної літератури: суспільно-політичний контекст, представники, проблематика. Віктор Гюго, біографія, світогляд, періодизація творчості. Художні особливості прози В.Гюго. Роман Гюго "Собор Паризької

богоматері"(1831), творча історія роману, місце дії роману, система образів, проблематика: дослідження ірраціональності, складності людської душі.

Українська література у контексті світового літературного процесу: проблема державного правління та авторитаризму у повістях Гофмана «Малюк Цахес» та К.Москальця «Досвід коронації».

Жанр літературної казки у німецькій й українській літературах: Гофман «Лускунчик і Мишачий король», І.Франко «Фарбований лис», Л.Українка «Лелія».

Символічний зміст образу Собору у романі Гюго «Собор Паризької Богоматері і романі О.Гончара «Собор».

Тема 2. Романтизм в англійській і американській літературі

Особливості розвитку англійської романтичної літератури: періодизація, представники. Озерна школа. Творчість Байрона, біографія, проблематика та періодизація творчості. Байрон і Україна, поема «Мазепа». Романтична поема «Паломництво Чайльд Гарольда». Характер Чайльд Гарольда, тема розчарування та самотності. Байронічний герой.

Особливості розвитку американської романтичної літератури: періодизація, представники Е.-А. По, біографія, професійна журналістика, творча еволюція, естетичні погляди.

Українська література у контексті світового літературного процесу: жанр детективу у творчості Е.По та А.Кокотюхи («Вбивство на вулиці Морг» та «Шлюбні ігрища жаб»).

Значення поеми «Паломництво Чайльд Гарольда» для розвитку романтизму в європейських літературах, байронічні мотиви у творчості Т.Шевченка (поема «Катерина»), образ І.Мазепи у світовій літературі: Дж. Байрон В.Гюго, Ю.Словацький, В.Сосюра й ін.

Тема 3. Реалізм як творчий метод і літературний напрямок. Реалізм у літературі Франції

Соціально-політичні події 19 століття. Філософсько-естетичні засади реалізму. Визначення реалізму, історія терміну, основні реалістичні течії та напрямки. Критичний реалізм – провідна течія ХІХ століття. Програмові документи реалістичного мистецтва.

Загальна характеристика творчості. Бальзак і Україна Суспільно-політичні погляди Бальзака. Особливості творчого методу. «Людської комедії» Бальзака. Основні положення передмови до «Людської комедії». Повість «Гобсек» – науково-художній аналіз епохи кінця Реставрації, історія створення, особливості композиції, тематика, проблематика. Образ Гобсека, його еволюція. Твори Бальзака в українських перекладах.

Українська література у контексті світового літературного процесу: Проблематика повісті Бальзака Гобсек та п'єси Карпенко-Карого «Хазяїн».

Тема 4. Реалізм в англійській та американській літературі

Особливості розвитку англійської реалістичної літератури, вікторіанство. Ч.Діккенс. Основні тенденції та етапи творчого шляху, еволюція світогляду. Гуманізм та художні відкриття. Соціальний роман "Олівер Твіст", історія створення роману, проблематика, своєрідність творчого методу.

Формування і розвиток американського реалізму. Чинники, що визначають національну самобутність літератури США: колонізація, поліетнічний склад, рабство, фронтір, регіоналізм, пуританізм, «американська мрія». О. Генрі. Життєвий і творчий шлях. Специфіка художнього мислення. Циклізація новел: Нью-Йоркський цикл, цикл американського Півдня, «Техаський» або «ковбойський» цикл. Композиційні

особливості новелістики О.Генрі, принцип парадоксу. Тема «маленької людини» у творчості письменника.

Українська література у контексті світового літературного процесу: концепція характеру «маленької людини» у творчості О.Генрі і М.Гоголя: «Дари волхвів», «Шинель».

Психологічні засоби характеротворення дитячих образів у творчій спадщині Ч. Діккенса та В. Винниченка (роман «Пригоди Олівера Твіста» оповідання «“Та немає гірш нікому...”»).

Світ дитини і дорослих у новелістиці О.Генрі та Віктора Близнеця (новела «Вождь червоношкірих» повість «Женя і Синько»)

Змістовий модуль 2. Література країн Європи та Америки межі століть – 20 століття

Тема 5. Література кінця 19-початку 20 століття

Соціально-політичний контекст доби. Філософія доби: позитивізм Огюст Конт, інтуїтивізм Артура Шопенгауера, інтуїтивістська ірраціоналістична філософія Анрі Бергсона, теорія елітарності Фрідріха Ніцше. Особливості літературного розвитку: декаданс, модернізм, авангардизм. Символізм, Теоретичні документи символізму, неоплатонізм. Ознаки символу і знаку. Сугестія, метамова. Принципи імпресіоністичного мистецтва. Творчість П. Верлена, А. Рембо, С.Малларме, поезія в українських перекладах.

Естетизм. “Братством прерафаелітів”, гедоністи та «новий гедонізм». Естетичні погляди О.Уайльда, роман «Портрет Доріана Грея».

«Нова драма». Характеристика традиційного театру і нової драми. Ібсен – реформатор «старої драми», «Ляльковий дім», проблематика, система образів. Бернард Шоу, новаторство у драматургії. «Пігмаліон», джерела драми, система образів.

Українська література у контексті світового літературного процесу: символізм в українській літературі, вірш О. Олесея «Айстри». Імпресіонізм у творчості М.Хвильового (новела «Кіт у чоботях»).

Рецепція естетизму й дендизму в новелі Ольги Кобилянської "Valse melancolique"

Драматургія М. Куліша і театр Леся Курбаса в контексті нової європейської драми.

«Нова драма» у західноєвропейській і українській літературах: Г.Ібсен «Ляльковий дім» В. Винниченко «Чорна пантера і білий ведмідь».

Тема 6: Література I половини 20 століття

Суспільно-політична ситуація 1 половини 20 століття. Періодизація. Філософія епохи: позитивізм Огюст Конт, інтуїтивізм Артура Шопенгауера, теорія елітарності Фрідріха Ніцше, психоаналітична теорія З. Фрейда, екзистенціалізм. Загальні риси модернізму. Література «потону свідомості» Творчість Дж.Джойса, біографія та загальна характеристика творчості. Психологічне есе «Джакомо Джойс», ліричний герой, шекспірівські алюзії. М.Пруст роман «У пошуках втраченого часу» «На Сваннову сторону» зображення життєвого плину крізь призму свідомості головного героя.

Антиутопія, основні характеристики жанру, проблематика роману Оруелла «Скотний двір».

Екзистенціалізм у французькій літературі: екзистенція, "прикордонна" ситуація, "екзистенційний вибір і воля". Світоглядні позиції А.Камю, п'єса «Калігула» – «трагедія

інтелекту», філософське есе «Міф про Сізіфа», повість «Сторонній», проблематика, символіка назви.

Французький поетичний авангард, загальна характеристика творчості Гійома Аполлінера, збірки «Алкоголі» та «Каліграми. Вірші Миру і Війні».

Гуманістичні основи творчості Антуана де Сент-Екзюпері. Ідейно-художній аналіз філософської казки-притчі А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц».

Експресіонізм у австрійській літературі. Творчість Франца Кафки, новела «Перевтілення», автобіографізм, проблематика.

Рільке і Україна, загальна характеристика творчості. Проблематика збірки «Сонети до Орфея» (1922).

Драматургія 1 половини 20 століття. Основні принципи «епічного театру» Бертольда Брехта. Драма «Матінка Кураж та її діти». Історико-літературні джерела та сучасний політичний підтекст твору, його антивоєнний пафос й алегоричний сенс.

Українська література у контексті світового літературного процесу: література «потому свідомості» у західноєвропейській і українській літературі М.Пруст уривок «Кохання Сванна» і новела М.Хвильового «Я (романтика)»

Екзистенціалізм у західноєвропейській та українській літературі: повість А.Камю «Сторонній» новела Юрія Будяка «Молох».

Літературна казка-притча у французькій й українській літературах: «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері і «Чотири сестри» Валерія Шевчука.

Експресіонізм у західноєвропейській та українській літературі: новела Фр.Кафки «Перевтілення» повість О.Турянського «Поза межами болю».

Тема 7: Література II половини 20 століття

Соціально-політичні, культурно-історичні фактори, що вплинули на розвиток літератури 2 пол. ХХ ст., періодизація. Літературна ситуація: театр «абсурду», антироман, магічний реалізм, екзистенціалізм, постмодернізм.

Театральний авангард. Театр абсурду С. Беккета. Новаторський характер п'єси «Очікуючи на Годо». Театр «трагічної комедії». Концепт «абсурду» у п'єсі Е.Йонеско «Носороги». «Іронічний театр» Ф. Дюрренматта, філософський й сатиричний сенс образів п'єси «Візит старої дами».

Інтелектуальний роман в англійській літературі. Жанр робінзонади, антиутопії, літературної притчі у творчості В.Голдінга, роман «Володар мух».

Магічний реалізм. Схрещення західноєвропейської модерністської традиції з національним міфологічним баченням у творчості Габрієля Г. Маркеса. Ідейно-художній аналіз оповідання «Стариган із крилами».

Філософія морального стоїцизму у літературі, проблема духовного випробування людини та її моральної стійкості у повісті-притчі Е.Хемінгуей «Старий і море» та повісті-притчі Р.Баха «Чайка Джонатан Лівінгстон».

Нонконформізм в літературі США. Проза Дж. Селінджера, філософсько-естетична концепція творчості письменника, трагедія молодого покоління у повоевній американській літературі, повість «Над прірвою в житті».

Постмодернізм та його головні ознаки: ризома, аллюзія, хаосмос, симулякр, інтертекстуальність, цитування, іронія, гра з читачем, пародія, карнавал. Роман Зюскінда «Запахи», образ Жана-Батіста Гренуя як новий літературний тип - «геніального чудовиська», багатозначність метафори аромату.

Українська література у контексті світового літературного процесу: «Театр абсурду» у західноєвропейській і українській літературі: п'єси С.Беккета «Очікуючи на Годо» та Ігоря Костецького «Близнята ще зустрінуться».

Магічний реалізм Габріель Гарсія Маркеса, лаурета Нобелівської премії. Оповідання «Стариган із крилами і балада І. Драча «Крила»: компаративний аспект.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Література країн Європи та Америки 19 століття												
Тема 1. Романтизм як літературний напрямок. Романтизм у літературі Німеччині і Франції		1	4			5						
Тема 2. Романтизм в англійській і американській літературі		1	2			5						
Тема 3 Реалізм як творчий метод і літературний напрямок. Реалізм у літературі Франції		2	2			5						
Тема 4 Реалізм в англійській та американській літературі			2			5						
<i>Разом за Розділом 1</i>		4	10			20						
Модуль 2. Література країн Європи та Америки межі століть – 20 століття												
Тема 1 Література кінця 19-початку 20 століття		2	4			7						
Тема 2.		2	2			10						

Література I половини 20 століття												
Тема 3. Література II половини 20 століття		2	2			10						
<i>Разом за Розділом 2</i>		6	8			27						
Усього годин	75	10	18			47						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Романтизм як літературний напрямок. Романтизм в англійській літературі	2
2	Реалізм як літературний напрямок. Реалізм у літературі Франції	2
3	Література кінця 19-початку 20 століття	2
4	Література 1 половини 20 століття	2
5	Література II половини 20 століття	2
	Разом	10

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Повість Гофмана «Малюк Цахес»	2
2	Роман В.Гюго «Собор Паризької Богоматері»	2
3	Американська новела 19 ст. Творчість Е.По , О'Генрі	2
4	Повість О.де Бальзак «Гобсек»	2
5	Роман Діккенса «Пригоди Олівера Твіста»	2
6	Роман О.Уайльда «Портрет Доріана Грея»	2
7	Поезія французького символізму	2
8	Новела Фр.Кафки «Перевтілення»	2
9	Роман П.Зюскінда «Парфумер»	2
	Разом	18

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	Романтизм у літературі 19 століття: Тестова робота: «Романтизм провідний літературний напрямок 19 століття». Тестова робота або співбесіда за художніми текстами, есе	10
2	Реалізм у літературі 19 століття: Тестова робота: «Реалізм провідний літературний напрямок 19 століття». Тестова робота або співбесіда за художніми текстами, есе	10
3	Література кінця 19 початку 20 століття. Тестова робота або співбесіда за художніми текстами, есе	7
4	Література 1 половини 20 століття: тестова робота: «Модернізм провідний літературний напрямок I половини 20 століття». Тестова робота або співбесіда за художніми текстами, есе	10
5	Література 2 половини 20 століття: «Постмодернізм провідний літературний напрямок II половини 20 століття». Тестова робота або співбесіда за художніми текстами, есе	10
	Разом	47

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Світова література» (19-20 століття) передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

Літературознавчі методи: історико-біографічний, соціально-критичний, психоаналітичний, компаративний.

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
  - наочні (презентація);
  - практичні методи (практичні завдання, зокрема, аналіз художнього твору (проблемно-тематичний, пообразний, композиційний, компаративний й ін.)).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - метод проблемного викладу матеріалу;
  - моделювання життєвих ситуацій;
  - метод опори на життєвий досвід;
  - навчальної дискусії.
- 3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- тести;
- есе;
- індивідуальні співбесіди.

Написання есе. Твори української літератури розглянуто у контексті світового літературного процесу. Студентам пропонується написати *есе-дослідження* (у компаративному аспекті, порівнюючи твори української та зарубіжної літератури) із запропонованої теми. **Есе** – самостійна творча письмова робота, ознакою якої є особистісний характер сприймання проблеми та її осмислення, невеликий обсяг, вільна композиція, невимушеність та емоційність викладу. Есе у рамках літературної компаративістики покликано сформулювати у студентів розуміння міжлітературних зв'язків, виробити критичне мислення та сприяти розумінню історико-літературних відповідностей, що значно розширює уявлення студентів про загальні тенденції розвитку світової літератури й української зокрема.

ТЕМИ ЕСЕ

1. Проблема державного правління та авторитаризму у повістях Гофмана «Малюк Цахес» та К. Москальця «Досвід коронації».
2. Символічний зміст образу Собору у романах В.Гюго «Собор Паризької Богоматері і О.Гончара «Собор»
3. Байронічні мотиви у творчості Т.Шевченка (поема «Катерина»).
4. Образ І.Мазепи у світовій літературі: Дж. Байрон В.Гюго, Ю.Словацький, В.Сосюра й ін.
5. Жанр детективу у творчості Е.По та А.Кокотюхи («Вбивство на вулиці Морґ» та «Шлюбні ігрища жаб»)
6. Проблематика повісті Бальзака Гобсек та п'єси Карпенко-Карого «Хазяїн».
7. «Психологічні засоби характеротворення дитячих образів у творчій спадщині Ч. Діккенса та В. Винниченка (роман «Пригоди Олівера Твіста» оповідання «“Та немає гірш нікому...”»).
8. Світ дитини і дорослих у новелістиці О.Генрі та Віктора Близнеця (новела «Вождь червоношкірих» повість «Женя і Синько»)
9. Рецепція естетизму й дендизму в новелі Ольги Кобилянської "Valse melancolique"
10. «Нова драма» у західноєвропейській і українській літературах: Г.Ібсен «Ляльковий дім» В. Винниченко «Чорна пантера і білий ведмідь»
11. Драматургія М. Куліша і театр Леся Курбаса в контексті нової європейської драми.

12. Література «поточку свідомості у західноєвропейській і українській літературі М.Пруст уривок «Кохання Сванна» і новела М.Хвильового «Я (романтика)»
13. Експресіонізм у західноєвропейській та українській літературі: новела Фр.Кафки «Перевтілення» повість О.Турянського «Поza межами болю».
14. Екзистенціалізм у західноєвропейській та українській літературі: повість А.Камю «Сторонній» новела Юрія Будяка «Молох».
15. «Театр абсурду» у західноєвропейській і українській літературі: п'єси С.Беккета «Очікуючи на Году» та Ігоря Костецького «Близнята ще зустрінуться».
16. Концепція характеру «маленької людини» у творчості О.Генрі і М.Гоголя: «Дари волхвів», «Шинель».
17. Магічний реалізм Габріель Гарсія Маркеса лаурета Нобелівської премії. Оповідання «Стариган із крилами і балада І. Драча «Крила»: компаративний аспект.
18. Жанр літературної казки у німецькій і українській літературах: Гофман «Лускунчик і Мишачий король», І.Франко «Фарбований лис», Л.Українка «Лелія».
19. Літературна казка-притча у французькій й українській літературах: «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері і «Чотири сестри» Валерія Шевчука.
20. Переклад та його значення у світовій літературі. Українська перекладацька школа.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Критерії оцінювання відповідей студентів на практичному занятті

Відповіді на заняттях оцінюються за 5-ти бальною шкалою. При оцінюванні навчальних досягнень студента на практичних заняттях:

- 1) повнота і правильність відповіді;
- 2) ступінь усвідомленості, розуміння аналізованого твору;
- 3) логіка викладу, мовленнєве оформлення відповіді;
- 4) використання додаткової літератури при підготовці до заняття;
- 5) самостійність висновків, висловлення власних думок, їхня аргументація.

5 балів

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, розуміє ідейне багатство світової літератури; логічно і послідовно викладає матеріал, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить зв'язки, наводить і коментує їх, мотивує оцінку прочитаних творів, аналізує твори у єдності форми та змісту, розуміє їх ідейно-тематичне спрямування, а також особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю.

4 бали

Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, логічно структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу та недостатньо аргументованою є доказова база. Студент засвоїв матеріал, вільно викладає його, але в нього є незначні проблеми з розумінням суспільного, історичного й естетичного значення літературного твору у зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи. Студент характеризує основні елементи змісту і форми, розуміє особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю, але не завжди поглиблюється в їх взаємозв'язок, окремі висновки потребують більшої доказовості та деталізації.

3 бали

Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Студент відтворює засвоєний матеріал не завжди логічно і послідовно, губиться при необхідності критичного аналізу творів, в **аналізі художнього тексту** може визначити тему, ідею, значення окремих образів, але аналіз не є цілісним, бракує глибини, аргументації та зв'язку між змістом і формою. Інтерпретація здебільшого описова, без належного узагальнення.

2 бали

Студент робить окремі доповнення до відповідей інших, однак у дискусії не активний. Оперує загальними фразами, відтворює лише окремі факти або фрагменти матеріалу, демонструє поверхове розуміння теми.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота включає:

- тестовий контроль за рівнем знань про основні літературні напрями та ключові періоди світового літературного процесу;
- тестовий контроль за прочитаними художніми текстами;
- написання есе.

Критерії оцінювання есе

15-13 балів

Позиція автора щодо теми есе чітка та послідовна. У тезі названа тема есе та викладено основні моменти для обговорення. Думка автора не співпадає (повністю чи частково) із загальноприйнятою суспільною чи тією, що представлена у навчальних підручниках. Цікаві, нешаблонні аргументи на підтвердження тези есе. Усі докази та приклади є конкретними та доречними, які пояснюють, як кожен з доказів підтверджує позицію автора. У порівняльних студіях аналіз подається з цитуваннями художніх текстів, що досліджуються, на підтвердження своїх думок, використовуються наукові спостереження дослідників-літературознавців з відповідними посиланнями. Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням". Висновок вагомий і залишає читачеві тверде розуміння позиції автора. Автор влучно використовує арсенал художніх засобів, роблячи текст більш виразним, барвистим і художнім, і як наслідок цікавим і привабливим для читача. Для виконання завдання враховується дотримання дедлайну.

12-10 балів

Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми. У тезі зазначена тема есе. Більшість доказів і прикладів є конкретними і доречними, пояснюють як кожен з доказів підтверджує позицію автора. Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок. Автор пропонує цікаві аргументи на підтвердження власної думки. Висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Є окремі граматичні помилки, бракує стильової єдності. Для виконання завдання враховується дотримання дедлайну.

9-7 балів

Аргументи автора зрозумілі, але не нові, не у повній мірі розкривають порушену проблему. Теза частково відповідає запропонованій темі, не наведено жодного аргументу, відсутня самостійність суджень, автор не добирає переконливих доказів для обґрунтування теми. Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами

5-3 бали

Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора. У тезі викладено основні або деякі моменти для обговорення. Деякі деталі та аргументи подано нелогічно, що робить есе трохи заплутаним, відсутня самостійність суджень. Автор вживає у творі зовсім мало художніх засобів та конструкцій, тому есе виявляється дещо складним для сприйняття.

Критерії оцінювання тестових робіт

Завдання для виконання тестових робіт розміщено на платформі MOODLE. Контроль знань здобувачів освіти здійснюється засобами платформи MOODLE. Оцінювання результатів тестування проводиться автоматично.

Критерії оцінювання екзаменаційної відповіді

40-35 балів

Студент на високому рівні володіє знаннями про генезис і суспільно-історичні умови розвитку світового літературного процесу, окреслює досягнення світової літератури в різні часи її розвитку. Демонструє досконале знання теоретичного матеріалу, розуміє ідейне багатство творів світової літератури; логічно і послідовно викладає матеріал, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить зв'язки, наводить і коментує їх, мотивує оцінку прочитаних творів, аналізує твори у єдності форми та змісту, розуміє їх ідейно-тематичне спрямування, а також особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю.

34-28 балів

Студент на достатньому рівні знає генезис і суспільно-історичні умови розвитку світової літератури. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Студент засвоїв матеріал, вільно викладає його, але в нього є незначні проблеми з розумінням суспільного, історичного й естетичного значення літературного твору у зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи. Не завжди дотримується логіки викладу, хоча вільно орієнтується у хронології літературних процесів. Уміє простежити зв'язок змісту й форми художнього твору, однак інтерпретація не завжди є глибокою та повністю аргументованою; окремі висновки потребують більшої доказовості та системності.

27-22 балів

Студент знає генезис і суспільно-історичні умови розвитку світової літератури, але недостатньо аргументованою є доказова база, допускаються помилки чи неточності у вживанні термінів, є проблеми з розумінням суспільного, історичного й естетичного значення літературного твору у

зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи. Відповідь може бути неточною в якомусь одному фрагменті, може порушуватися логіка й послідовність викладу, трапляються окремі мовленнєві помилки. В аналізі художнього твору студент визначає тему, ідею, проблематику, характеризує основні образи, елементи сюжету та композиції, проте не завжди послідовно простежує взаємозв'язок змісту й форми. Інтерпретація здебільшого правильна, однак окремі висновки є поверховими або недостатньо аргументованими; бракує системності та цілісності аналізу.

21- 15 балів

Студент орієнтується в генезисі і суспільно-історичних умовах розвитку світової літератури, відтворює основні відомості про етапи розвитку світової літератури, знає про ключові історико-літературні періоди, але ці знання неповні та недостатньо систематизовані. У відповідях відсутня чіткість, структурованість, наявні фактичні помилки. В аналіз художнього твору студент переважно відтворює зміст, визначає окремі елементи тематики й проблематики, називає головних персонажів, проте не розкриває їхньої ролі в ідейно-художній структурі твору.

14-9 балів

Студент володіє фрагментарними знаннями про генезис і суспільно-історичні умови розвитку світової літератури. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно при розв'язанні завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, наявні фактичні помилки. Студент відтворює засвоєний матеріал не завжди логічно і послідовно, губиться при необхідності критичного аналізу художнього твору.

8-1 балів

Студент не володіє знаннями про генезис і суспільно-історичні умови розвитку світової літератури, неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні помилки, епізодичні знання з курсу, які не дають цілісної уяви про літературний процес. Студент не може дати повну відповідь на питання, не орієнтується в хронології літературних процесів. Аналіз художнього твору підмінюється коротким переказом тексту переважно відтворюються окремі фрагменти сюжету.

Повторне складання підсумкового контролю здійснюється відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ імені Володимира Винниченка. У випадку отримання 35-59 балів (FX за шкалою ЄКТС), 1-34 (F) за результатами семестрового контролю здобувач має обов'язково ліквідувати академзаборгованість. Перше перескладання здійснюється викладачу за розкладом перескладань, друге – перед екзаменаційною комісією у складі трьох осіб у терміни, визначені графіком освітнього процесу.

Зміст та структура контрольних заходів у межах перескладання відповідають формам підсумкового контролю, визначеним у робочій програмі. У разі необхідності підвищення сумарного балу поточного контролю для позитивної атестації (зокрема для дисциплін із формою контролю «залік»), здобувач має право перескласти або виконати завдання за тими змістовими модулями (темами) поточного контролю чи самостійної роботи, за якими зафіксовано незадовільний результат.

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти

Результати навчання, отримані здобувачами вищої освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством та регламентовано ПОРЯДКОМ визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, затвердженого вченою радою університету (протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.). (<https://surl.lu/lnubnd>).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Романтизм як літературний напрямок. Причини виникнення романтизму. Сучасні погляди на диференціацію романтичних течій.

2. Особливості художнього світу Гофмана. Повість "Малюк Цахес", її сюжет і проблематика, жанрові особливості твору. Реалізація у повісті принципу романтичного двосвіття.

3. Загальна характеристика та періодизація творчості Дж. Байрона. Байрон і Україна. Художня специфіка поеми Дж. Байрона «Мазепа».

4. Поема Дж. Байрона «Паломництво Чайльд Гарольда», концепція характеру Чайльд Гарольда. Твори Байрона в українських перекладах.

5. Система образів роману Гюго «Собор Паризької Богоматері, вираження в ній колізії епохи .

6. Роман В.Гюго «Собор Паризької Богоматері». Образ Собору, еволюція образу Квазімодо, поміркуйте, чому саме він духовно злився із Собором.

7. Новелістика Едгара По, типи новел, аналіз новел /за вибором студента/

8. Особливості розвитку польського романтизму. Структура збірки А. Міцкевича "Кримські сонети". Звернення письменника до жанру сонета. Твори Міцкевича в українських перекладах

9. Реалізм як літературний напрямок, характеристика реалістичних стилів і течій.

10. Бальзак і Україна. Загальна характеристика творчості Бальзака. Основна проблематика повісті Бальзака «Гобсек». Твори Бальзака в українських перекладах

11. Ідейний зміст образу Гобсека. Способи створення характеру у Бальзака. Історія сім'ї графа де Ресто.

12. Характеристика жіночих образів у повісті Бальзака «Гобсек»

13. Проблематика та зображення злочинного світу у романі Діккенса «Пригоди Олівера Твіста»

14. Філософія робітничого будинку. Образ Олівера Твіста (за романом Діккенса «Пригоди Олівера Твіста»)

15. Життєвий і творчий шлях О. Генрі. Циклізація новел. Тема «маленької» людини у новелах О. Генрі.

16. Поезія французького символізму. Творчість П.Верлена А.Рембо, С.Малларме. Поезія в українських перекладах.

17. Особливості літературного розвитку порубіжжя: декаданс, модернізм, авангардизм.

18. Віддзеркалення декадентської доби в особистості й долі Оскара Вайльда. Естетизм як провідний принцип світогляду і художньої творчості письменника. Ідейно-художній аналіз роману «Портрет Доріана Грея».

19. «Нова драма» кінця 19- поч.20 ст.: представники, проблематика, поетика
20. Ібсен – реформатор "старої драми", «Ляльковий дім», проблематика, система образів.
21. Бернард Шоу, новаторство у драматургії. «Пігмаліон», джерела драми, система образів.
22. Світова література першої половини 20 століття: основні етапи, тенденції розвитку, естетичні пошуки, художні відкриття. Світоглядні й естетичні засади модернізму та авангардизму.
23. Література «потoku свідомості» Творчість Дж.Джойса. Психологічне есе «Джакомо Джойс»
24. Література «потoku свідомості» Творчість М.Пруста. «На Сваннову сторону» зображення життєвого плину крізь призму свідомості головного героя.
25. Французький поетичний авангард, загальна характеристика творчості Гійома Аполлінера, збірки «Алкоголі» та «Каліграми. Вірші Миру і Війні». Поезії Аполлінера в українських перекладах.
26. Рільке і Україна, загальна характеристика творчості. Проблематика збірки «Сонети до Орфея» (1922), Ідейно-художній аналіз поезії (за вибором студента)
27. Експресіонізм у австрійській літературі. Творчість Франца Кафки, новела «Перевтілення», автобіографізм, проблематика.
- 28.Творчий шлях Томаса Манна. Філософські основи творчості, специфіка художнього методу. Проблематика, ідейний зміст та художні особливості новелістики Манна.
29. Суспільно-політичні, культурно-історичні фактори, що вплинули на розвиток літератури 2 пол. 20 ст., періодизація. Особливості літературного розвитку: модернізм, постмодернізм.
30. Екзистенціалізм у літературі 2 пол.20 ст. Світоглядні позиції А.Камю, загальна характеристика творчості.
31. Повість А.Камю «Сторонній», проблематика, символіка назви.
32. Жанр антиутопії у літературі 20-го століття: проблеми, символи, перестороги. Проблематика роману Оруелла «Скотний двір»
33. Французький театральний авангард середини 20-го століття. «Театр абсурду» Семюеля Беккета, новаторський характер п'єси «Очікуючи на Годо».
34. Модерністські течії в драматургії 2-ої половини 20 століття. «Іронічний театр» Фрідріха Дюрренматта. Проблематика та поетика трагікомедії «Гостина старої дами».
- 35.Основні принципи «епічного театру» Бертольда Брехта. Драма «Матінка Кураж та її діти». Історико-літературні джерела та сучасний політичний підтекст твору, його антивоєнний пафос й алегоричний сенс.
- 36.Жанр робінзонади, антиутопії, літературної притчі у творчості В.Голдінга, роман «Володар мух»
37. Схрещення західноєвропейської модерністської традиції з національним міфологічним баченням у творчості Габріеля Г. Маркеса. Ідейно-художній аналіз оповідання «Стариган із крилами».
- 38.Трагедія молодого покоління у повоєнній американській літературі, повість Дж. Селінджера «Над прірвою в житті».
39. Повість Е.Хемінгуея «Старий і море» – квінтесенція роздумів і міркувань письменника про людину і її місце у Всесвіті. Проблематика, характеристика образів.
40. Повість-притча Р.Баха «Чайка Джонатан Лівінгстон» – маніфест безмежної духовної свободи, проблематика.

41. Постмодернізм у літературі: генеза, поетика, жанри, представники. Головні риси напрямку.

42. Роман Патріка Зюскінда «Парфуми» у дзеркалі постмодернізму. Сенс центральної метафори запаху. Художні прийоми творення образу головного героя Жана-Батиста Гренуя.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Форма контролю екзамен

1 модуль

Відповідь на практичному занятті 1*5=5 б.

Тестова робота 19-20 століття як історико-літературна епоха 1-5 б.

Модульна контрольна робота 1-5 б.

Електронне тестування або усна співбесіда (на вибір студента) за художніми текстами 1-10 б.

Разом за 1 модуль 25 б.

Модуль 2

Відповідь на практичному занятті 1*5=5 б.

Модульна контрольна робота 1-5 б.

Електронне тестування або усна співбесіда (на вибір студента) за художніми текстами 1-10 б.

Есе 1-15 б.

Разом за 2 модуль 35 балів

Всього балів за поточну семестрову роботу – 60 балів.

Екзаменаційна – 40 балів

Разом 100 балів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

1. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа. К.: Факт, 2007. Режим доступу: <https://www.scribd.com/document/614818902/Blum-Garold-Zakhidnii-Kanon-Knigi-Na-Tli-Epokh>
2. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури 19- початку ХХ століття. К., 2009. Режим доступу: http://www.kafedragum-artcollege.edukit.km.ua/Files/downloads/308686_0499D_davidenko_g_y_chayka_o_m_istoriya_zarubizhno_literaturi_xix.pdf

3. Дітькова С.Ю. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття (Курс лекцій). Режим доступу: <http://library.znu.edu.ua/files/sto.htm>
4. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник. К: Заповіт, 1997. 464 с.
https://chtyvo.org.ua/authors/Nalyvaiko_Dmytro_Serhiiovych/Zarubizhna_literatura_KhIKh_storichchia_Doba_romantyzmu/
5. Ніколенко О. Мацапура В. Літературні епохи, напрями, течії. Київ : Педагогічна преса, 2014. 228 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Nicolenko.pdf>
6. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Перша половина: доба романтизму: навч. посіб. для студ. / Т.І. Тверітінова, Г.С. Шовкопляс. К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2018. 360 с. **Режим доступу:**
https://www.researchgate.net/profile/Tetiana-Tveritina/publication/351638320_Tveritina_T_Shovkoplias_H_History_of_foreign_literature_of_the_19th_century/links/60a2d3a0458515952dd115a0/Tveritina-T-Shovkoplias-H-History-of-foreign-literature-of-the-19th-century.pdf
7. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с. **Режим доступу:**
<https://core.ac.uk/download/355870624.pdf>
8. Вишницька Ю.В. Твертінова Т.І. Історія зарубіжної літератури межі ХІХ-ХХ століть. Навчально-методичний посібник для студентів. К., 2022. 304 с. **Режим доступу:**
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41801/3/Y_Vyshnytska%20T_Tveritina_I_ZL_FUFK_IM.pdf
9. Кушнірова Т. Модернізм і постмодернізм в зарубіжній літературі. Полтава, 2018. **Режим доступу:**
http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/4759/1/%D0%9A%D1%83%D1%88%D0%BD%D1%96%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B7%D0%B0%D1%80_%D0%BB.pdf
10. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. Харків, 2016. **Режим доступу:**
https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_I_ZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf
11. Кузьменко В. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. Київ, 2010.
12. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с. **Режим доступу:**
https://shron1.chtyvo.org.ua/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhKh_stolit_tia.pdf?
13. Колошук Н.Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: у 2 ч. Частина 1. Модерна доба: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ: видавничий дім «Кондор», 2023. 520 с. **Режим доступу:** <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22964>
14. Колошук Н.Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: у 2 ч. Частина 2. Після модерну: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ: видавничий дім «Кондор», 2023. 432 с. **Режим доступу:**
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22965/1/Ist_zar_lit2.pdf
15. Зарубіжна література межі ХІХ–ХХ та ХХ століття : підручник / С. К. Криворучко, Л. В. Бондарук, Н. О. Висоцька, Л. В. Гармаш, Н. С. Ісаєва [та ін. ; за заг. ред. С. К. Криворучко] ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2023. 1351 с. **Режим доступу:** <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/78f4724e-9c64-4754-b040-7ff2bb9c2c33>
16. Яременко Н. В., Коломієць Н. Є. Історія зарубіжної літератури II половини ХХ – початку ХХІ століття. Практикум. 2-ге вид., допов., перероб. Кривий Ріг, 2024. 124 с. **Режим доступу:** <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/10511>
17. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ : Просвіта, 2005. 660 с.

18. Українське перекладознавство ХХ сторіччя : бібліографія / ЛНУ імені Івана Франка, НТШ ; склав Т. Шмігер ; [автори передм. : р. зорівчак, Т. Шмігер ; наук. ред. Р. Зорівчак]. Львів, 2013. 626 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shmiher_Taras/Ukrainske_perekladoznavstvo_KhKh_storichchi_a_bibliohrafiia.pdf?PHPSESSID=mc9mbrb7ku9bf7ddqo0fkqi065

5.2. Методичне забезпечення

Вечірко О. Л. Світова література 19-20 століття: Навчально-методичний посібник Кропивницький, 2025. 75 с. Режим доступу: <https://dspace.cusu.edu.ua/items/07aa4196-3089-4566-9eec-3e08219d94a8>

5.3. Інформаційні ресурси

1. Сторінка дисципліни «Світова література» (19-20ст.) на платформі MOODLE ЦДУ. Режим доступу: <https://moodle.cusu.edu.ua/course/view.php?id=2985>
2. Електронна бібліотека Чтиво <https://chtyvo.org.ua/>
3. UkrLib: українська бібліотека в Інтернеті <http://ukrlib.com.ua>
4. Читомо <https://chytomo.com/>
5. ЛітАкцент <https://litakcent.online/>
6. UABook. [/https://uabook.com.ua](https://uabook.com.ua)
7. e-bookua <https://e-bookua.org.ua/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент і викладач повинні уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Забороняються плагіат та списування при виконанні письмових завдань практичних занять, при написанні контрольної роботи. Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід. обов'язковим є прочитання художніх текстів, які виносяться на обговорення. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються у формі колоквиуму. Викладач гарантує доступність зустрічей як у межах університету, так і можливість заочної комунікації та консультування (телефон, вайбер, електронна пошта). Для завдань враховується дотримання дедлайну.